

яло много време до като достигнатъ една опредѣлена цѣль.

Тогавашнитѣ обстоятелства въ Турско били благоприятни на тихото училищно, книжевно и духовно движение. Султанъ Махмудъ II (+ 1838 год.) като строши силата на независимитѣ паши и като истреби безчиннитѣ орди Яничари, захвана да съсърѣдоточава и да преустройва държавата си; самъ той прилѣжно и искрено се старалъ да въведе равноправностъ между Христиенитѣ и Мюсюлманитѣ. Неговѣтъ синъ Абдулъ Меджитъ (1839 — 1861) начна да владѣе съ издаването на извѣстний Гюлхански Хатишерифъ, съ който се захваща единъ редъ отъ държавни актове за реформи. Тия двамина султани лично пѣтували по областитѣ за да наглеждатъ исправлението на старитѣ беззакония, и еднакво учтиво се относяли както къмъ Христиенитѣ така и къмъ Мюсюлманитѣ; тѣхния примѣръ не подражаха най новитѣ султани, но управляваха царството отъ харемитѣ и отъ цариградскитѣ си палати. Като се въведе нароплуването по Дунава (1834), на Черното и Бѣло (Егейско) морета, събори се китайския зидъ, който едно врѣме преграждаше земитѣ на полуострова и пречеше имъ да иматъ сношение съ образованна Европа. Европейски учени пѣтници почнаха да навлѣзватъ въ вътрешността на полуострова и чужди консулати се устройоха по вситѣ голѣми градища. Между двата брѣга на Дунава настана голѣмо сближение а отъ това послѣдва и съединението между емигрантитѣ и домашното население. Български търговци се заселяваха въ Цариградъ, въ Смирна, Виена въ Букурещъ и въ Одесса.